

В українській адвокатурі існує низка проблем, котрі потребують термінового вирішення, і що штучне затягування прийняття нового закону може призвести до руйнації адвокатури, втім ніхто не хоче поступатися принципами.

Щодо монополії адвокатури на надання юридичної допомоги складно заперечувати, що у нас є серйозні прогалини між вимогами законодавства та реальними умовами. Однак існують основні чинники, що впливають на зміст і якість законодавчих актів, і їх слід брати до уваги, до того ж якщо це стосується конституційних приписів. Наслідки такої правової необачності очевидні: майже всі подані законопроекти про реформування адвокатури, в яких нехтувалися основні демократичні принципи, не знайшли свого логічного завершення.

Тивонюк Т.В.

*студентка 2-го курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПРОБЛЕМАТИКА ЗАХИСТУ ПРОФЕСІЙНИХ ПРАВ АДВОКАТА

Як представник будь-якої професії, адвокат при здійсненні своїх безпосередніх обов'язків володіє професійними правами, які закріплені у Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Правилах адвокатської етики, Кримінально – процесуальному кодексі України, а саме: звертатися з адвокатськими запитами (це право включає в себе звернення до органів державної влади, органів місцевого самоврядування з приводу отримання копій документів); виступати в ролі представника і здійснювати захист прав, свобод та інтересів фізичних та юридичних осіб у суді та інших органах державної влади; мати доступ до документів та матеріалів, які необхідні для здійснення адвокатської діяльності; бути присутнім під час розгляду своїх клопотань і скарг та надавати пояснення щодо їх суті та інші.

В органах адвокатури за останні роки були проведені найбільш масштабні реформи, які закріпили, що адвокати повинні бути незалежними у здійсненні своїх повноважень, встановлено адвокатуру, як самоврядний інститут. Було прийнято низку законів, які закріплюють права та обов'язки адвоката, забезпечують дотримання його професійних прав та їх безпосередній захист. Такі реформи сприяють позитивному впливу на розвиток адвокатури та допомагають при вирішенні проблем, які виникають при захисті професійних прав адвоката.

Наразі мають місце випадки, де було порушено професійні права адвоката. Наприклад, щодо допуску адвоката у проведенні обшуку особистих речей або приміщення особи, яку він захищає, відмова у наданні конфіденційної зустрічі із затриманою особою, захист якої здійснює адвокат, мали місце ситуації, коли адвокати обмежувалися у праві досудового розслідування та можливості піддавати сумніву і перевірці докази, зібрані стороною обвинувачення.

Також існує проблема порушення особистих прав адвоката, а саме: переслідування адвоката, загроза його безпеці або безпеці його сім'ї та родичів.

На сьогодні Комітет захисту прав адвокатів отримує безліч звернень від адвокатів з приводу порушення їхніх прав, здійснення тиску, здебільшого з боку органів прокуратури. Це порушення є проблемою, яка підриває авторитет адвокатури як самоврядного, незалежного органу. Національна асоціація адвокатів України стурбована системними порушеннями професійних прав адвокатів, оскільки це може стати основною проблемою при проведенні подальших реформ української правової системи.

Професійні права адвоката гарантуються та захищаються такими законодавчими актами, як Конституція України, Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та інші.

Щодо органів які захищають та гарантують професійні права адвокатів, можна виокремити Національну асоціацію адвокатів України, яка відповідно до ч.2 ст. 45 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», захищає професійні права адвокатів та забезпечує гарантії адвокатської діяльності. Згідно ч.4 ст.48 цього ж закону, встановлюється, що Рада адвокатів регіону сприяє забезпеченню гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів. Покликана захищати професійні та соціальні права адвокатів також і Рада адвокатів України, керуючись ч.4 ст.55 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», було створено також Комітет захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності.

З метою забезпечення незалежного здійснення адвокатської діяльності, захисту професійних прав адвокатів діє адвокатське самоврядування. Для реалізації цієї мети Рада адвокатів України затвердила Порядок дій з питань захисту професійних і соціальних прав адвоката. Цим порядком Рада адвокатів України визначила дії членів Ради адвокатів регіону та Комітету захисту прав адвокатської діяльності щодо здійснення законодавчо закріплених повноважень, до яких можна віднести сприяння забезпеченню гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів. У разі якщо Рада або Комітет отримує повідомлення про порушення професійних прав, голова Ради або ж Комітету терміново приймає рішення про доцільність прибуття члена зазначених органів у відповідне місце. Він повинен невідкладно прибути у відповідне місце та вжити заходів, які допоможуть з'ясувати всі обставини події, у зв'язку з якою було отримане повідомлення про порушення професійних прав. Після прибуття на місце для підтвердження повноважень, особа має пред'явити посвідчення члена Комітету або Ради. Перебуваючи на місці має попередити особу, яка здійснює порушення професійних прав та гарантій адвокатської діяльності, про необхідність припинення неправомірних дій по відношенню до адвоката, повідомити порушнику про необхідність неухильного дотримання гарантій адвокатської діяльності. Протягом двох робочих днів з того часу як він прибув у відповідне місце член Ради або Комітету регіону має подати до Ради/Комітету письмовий звіт про такий виїзд. По мірі розвитку ситуації, перебуваючи на місці потрібно вирішити проблему щодо припинення правопорушень по відношенню до адвоката.

Незважаючи на суттєві зміни в органах адвокатури, які встановили її незалежність, та фактично заборонили будь-яке втручання в її діяльність, проблема порушення професійних прав адвокатів та неповна реалізація їх захисту все ж залишилася. Можна припустити, що це пов'язано з недосконалим державним апаратом та політикою, яка більшою чи меншою мірою здійснює свій, не завжди позитивний вплив в тому числі на органи адвокатури.

Отже вирішення питання щодо проблем захисту професійних прав адвокатів є першочерговим для органів, які здійснюють такий захист, з метою збереження незалежності та самоврядності адвокатів, підтримання авторитету адвокатів та адвокатської професії у суспільстві, також для гарантування та реалізації сприятливих умов для здійснення діяльності адвокатів.

Фурманенко Д.В.

*студент 5-го курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ГАРАНТІЙ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Адвокатура є важливим правозахисним інститутом будь-якого суспільства, проте слід пам'ятати, що адвокатська діяльність найчастіше виявляється конфліктною, при чому конфлікти можуть виникати як в клієнтських відносинах, так і у відносинах адвоката з правоохоронними та іншими державними органами, кожен з яких наділений специфічними повноваженнями, які можуть негативно вплинути на здійснення адвокатом своїх професійних прав та обов'язків. З метою уникнення такої ситуації, законодавство України закріплює певний перелік правових та процесуальних гарантій адвокатської діяльності.

Питанням дослідження проблематики адвокатської діяльності, зокрема гарантій такої діяльності, присвячено значну кількість наукових праць, серед яких слід відмітити публікації таких авторів, як Я. Аврах, К. Апраксін, О. Бойкова, М. Барщевський, Т. Варфоломєєва, Д. Ватман, Г. Гінзбург, В. Гольдінер, С. Гордон, Ю. Грошевий, М. Дженіс, В. Єлізарова, А. Жалінський, Н. Коен, А. Козьмініх, С. Логінова, І. Марочкін, О. Михайленко, М. Михеєнко, В. Молдован, В. Натрускін, І. Петрухін, У. Померанц, П. Рабінович, О. Святоцький, А. Фат'янов, П. Хотенець, Н. Черкасова, М. Штефан, О. Яновська та ін.

Адвокатська діяльність має бути гарантованою від протиправного впливу та свавільного втручання як із боку державних інститутів, окремих посадових та службових осіб, так і з боку пересічних громадян. Гарантувати – давати гарантію (умови, що забезпечують) у чому-небудь (від чогось), захищати (Лінгвоонлайн: тлумачний онлайн-словник сучасної української мови //